

Te dni smo obiskali kmetijo Ivana Porente iz Češnjic, ki tako kot sam kraj, slovi po češnjah. V njegovem sadovnjaku češenj, ki ga je postavil v sodelovanju s kmetijskim inštitutom in ga po njihovih navodilih tudi obdeluje, stoji osemdeset dreves osmih različnih sort češenj. V tem sadovnjaku, narejenem po načelih sodobne intenzivne pridelave sadja, rodijo češnje vso sezono. Na svoji zaščiteni kmetiji Ivan Porenta tako nadaljuje tradicionalno pridelavo češenj, s katero se je ukvarjal že njegov oče. Češnje, pa tudi jagode, prideluje za Ljubljano, kar je tudi tradicija okoliških krajev.

Povedal nam je, da so ti kraji, kot pove že samo ime, vedno sloveli po češnjah in jagodah. Dodal je še, da je letos vreme za češnje ugodno, za jagode pa nekoliko manj, zato je tudi letina češenj dobra. (Besedilo in slika: Zdenko Matoz)

FUŽINSKI VRTIČKARJI OB LJUBLJANICI

Lopate pohlepnih priseljencev, sicer državljanov Republike Slovenije, brez reda in spoštovanja do naše skupne lastnine zarezujejo v travnate površine, kjer bi prav gotovo cvetele cvetice, na katerih bi pridne čebele nabirale cvetni prah za domači med.

Ko se po Poti spominov in tovarštva sprehodimo ob Ljubljani proti Psihiatrični bolnici, nam pogled kar zastane na vrtovih in vrtičkih, ki rastejo kot gobe po dežju. Nič ne poma, če se čudimo človeški predrznosti in grabežljivosti, saj ti osvajači naše skupne grude tako ali tako nimajo nobene odgovornosti in zato ne pričakujemo, da jih bo kdaj zapekla vest, češ, imeli smo gredice na ne-naši zemlji.

Groza nas spreleti, ko vidimo, kako prekopavajo, pulijo, požigajo in sekajo. Vrtičkanje je postalo kar posebne vrste ritual, postalo je posmehovanje pravni državi, v kateri naj bi, po mnenju vrtičkarjev, vsak jemal tisto, kar se mu zdi, da je njegovo. Mrazica nas strese, ko se sprehajamo mimo teh prisvojenih koščkov zemlje, in vidimo, kako si samopašno postavljajo ograje okrog svojih gredic, da si ja ne bi kdo utrgal kakega sadeža, saj je zdaj to njihovo. Nekako samo-umevno se jim zdi, da kjerkoli so, so na svoji zemlji. Vendar se motijo. Upamo, da jih bo pravica pravne države v kratkem obiskala. Nekateri so si dovolili posekati celo nekaj mladih dreves, da grmičevja sploh ne omenjamo. Če se bo njihova predrznost nadaljevala, bodo začele padati tudi lepe breze ob Poti spominov in tovarštva, in če vemo, da je ta sprehajalna pot povezana s spomina vrednim zgodovinskim trenutkom našega mesta, je prava sramota, da si nepridipravi kar samovoljno prilastijo tisto, kar je naš spomin.

Resnična bojazen se seli v našo dušo, ko vidimo na vrat na nos skupaj zabite kolibice, mizice in klopce; ali si mogoče kar domačijo delajo na naši skupni grudi? Tako beraško je videti vse skupaj, smetiščarsko, a to je le videz, saj jih v ta samovoljna dejanja ni prisililo preživetje, ampak prisvajanje. Upamo, da ta navada ne bo postala nalezljiva bolezen, zato je boljše preventiva kot pa poznejše zapoznelo zdravljenje. Iz izkušenj predobro vemo, da ne le, da bo veliko dražje, ampak bo naltelo na nepremostljive preglavice. Kje si, mlada pravna država?

Kako so ti ljudje samovšečni, predrzni in brez duše, čeprav se navidezno dobrikajo in prilizujejo, a samo za to, da bi zakrili svoj pravi obraz, ki pa je, Bog jim odpusti vse grehe, umazan.

Njihova vrtičkarska ritualnost ni nič drugega kot ena sama požrtija in pijana zanesenost, da jim res nihče nič ne more, saj kjer so oni, tam je njihova zemlja. Vendar naj nam oprostijo, tu je naša zemlja, njihova pa je le tam, kjer si jo bodo kupili na legalen način, ne pa da si jo prisvajajo, kjerkoli pač zasadijo svojo zarjavelo lopato.

Krajani, vrnimo svoji okolici prvotni videz in ne dovolimo prisvajanja po domače. Na žalost bo prepozno o tem premišljevali, ko bo zemlje zmanjkovalo, od predolge pravde pa je še kovaška kobila ostala bosa. Ne dovolimo, da ob potkah in poteh, kjer se sprehajamo, rastejo lažni paradizi. Povprašati bi morali otroke teh pohlepnežev, ker otroci imajo pač čisto nič krivo misel, ali se jim grizljaji z ne-njihovega vrta nič ne zatikajo. Opomniti jih želimo, da jih bo mogoče vseeno kdaj zapelo, ko se bodo začeli zavedati sebe in svojih staršev, kaj so počeli na ne-svoji zemlji.

MILAN SKLEDAR

RAZPIS TEKMOVANJA »VIDEZ IN UREJENOST BIVALNEGA OKOLJA«

Ljubljanska turistična zveza in Turistično društvo Lj. Moste Polje že šestič razpisujeta tekmovanje »Videz in urejenost bivalnega okolja«.

Merila za ocenjevanje bodo tale:

- zunanost hiše
- gospodarsko poslopje
- dvorišče in vrt ob hiši
- zunanost zgradb, balkoni, okna
- vhod v zgradbo in stopnišča
- zelenice, parkirišča, površine okoli zgradbe.

Vabimo vas torej, da se vključite v akcijo, z željo, da polepsamo naš kraj, vas, hišo, vrt ali ulico. Polepsajmo okna s cvetjem, počistimo dvorišča delovnih organizacij, šol, trgovin itd.

Razpis tekmovanja poteka do meseca septembra. V drugi polovici septembra si bo komisija ogledala urejenost bivalnega okolja in trem najboljšim iz občine podelila posebna priznanja.

V tekmovanju lahko sodelujejo:

- lastniki individualnih hiš, gospodarskih poslopij
- šole, vrtci, delovne organizacije, trgovine, gostilne, bifeji, itd.

MOJCA SVETEK

JAVNA ZAHVALA OŠ POLJE

Zaključujemo šolsko leto in delno tudi 130. šol. leto v Polju. Šola vse-skozi diha in dela, da bi čimlepše in vsebinsko polno proslavila to obletnico. Že ko smo načrtovali program, smo se zavedali, da ga bomo lahko uresničili le s pomočjo tistih, ki nas razumejo, nas imajo radi in nas materialno podpirajo. Takole smo razmišljali: »Naši nekdanji učenci, starši, prijatelji – uspešni podjetniki nam bodo pomagali«. Nismo se zmotili. Veliko se jih je velikodušno odzvalo na naše prošnje. Radi bi se javno zahvalili vsem, ki ste materialno prispevali, da smo lahko in da še bomo do konca leta 1992 oživel naš program, ki se povezuje s to obletnico. Prav posebej pa se zahvaljujemo za posebno čestitko občine Moste-Polje – dobili smo tako dolgo zaželeni asfalt na vzhodni strani šole.

Pomagali so nam: MESTNI SEKRETARIAT ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE, ŠPORT IN RAZISKOVALNO DEJAVNOST, PAPIRNICA VEVČE PETROL LJUBLJANA, ELEKTROTEHNA ELTRA LJUBLJANA, CENTER LJUBLJANA, TOTRA LJUBLJANA, SET VEVČE, ETIK STUDIO VEVČE, KS POLJE, SCT STROJEGRADNJA LJUBLJANA, MIZARSTVO MOSTE, KOTEKST TOBUS, BELINKA, ELEKTROOBNOVA, SATURNUS AVTOOPREMA, EMONA ZALOG, JATA ZALOG, ŽITO LJUBLJANA, MERCATOR GOLOVEC,

BLIK LJUBLJANA, BTC LJUBLJANA, MATJAŽ MAGAJNA VEVČE, MARJAN JAKOB POLJE, TONI IN MILKA MAHKOVIC, ELI SELIŠKAR, JANEZ PATERNOSTER, NEVENKA JAKIČ, IGOR SVETEK, BORIS KOBAL, TOMAŽ VEHOVEC, KNAVS, AZIZI, DOM ŠPANSKIH BORCEV, GALEARIJA 19, STUDIO ČERNE.

Učenci in delavci Osnovne šole Polje

OBVESTILO!

Vse zainteresirane, ki bi želeli letovati v letu 1992 v domu borcev Centinera d. o. o. (počitniški dom ZBZB NOV Banjole) obveščamo, da je postal dom Center za izbegle in pregnane ljudi s področja republike Hrvatske in tako ni nobene možnosti za letovanje.

OO ZB NOV LJUBLJANA MOSTE-POLJE

DARILO ZA BEGUNCE

V akcijo zbiranja pomoči za begunce se je vključila tudi Tiskarna Ljudske pravice iz Ljubljane, ki je begunskemu centru na Šmartinski cesti podarila stopetdeset otroških knjig s kasetami, ki jih je izdala založba Svetlost iz Sarajeva. Otroških pravljic se je razveselilo 260 otrok, saj bodo lahko z njimi zapolnili svoj prosti čas.

PK

VEČ RAZLOGOV ZA OGLED RAZSTAVE O SLOVENSKEM LETALSTVU

Ta čas je v Cekinovem gradu pri Hali Tivoli na ogled razstava Slovensko letalstvo.

Razstava sicer ni obsežna, je pa sila zgoščen in zanimiv prikaz razvoja letalstva na Slovenskem. Najzanimivejši je seveda prikaz pionirskega obdobja s slovenskim Ikarusom Edvardom Rusijanom v ospredju in nastajanja prve bojne letalske stotnije v Ljubljani že pred razpadom Avstro-Ogrske monarhije ter sodelovanje te stotnije v bojih za severno mejo ob nastajanju nove države Kraljevine SHS. Tudi druga svetovna vojna ima na razstavi svoj prostor, prav tako tudi jadrarno in potniško letalstvo. Razstava bo odprta še do konca julija, vstopnine ni. Našim bralcem priporočam ogled iz več razlogov.

Prvi razlog je sam Cekinov grad, ki je prenovljen in lep kot nevesta, ob njem pa ni več tankov in havbic iz druge svetovne vojne. Zdaj Muzej novejšje zgodovine vse leto ponuja številne ogledne in bilo bi prav, da ga vključimo na seznam za prijetne obiske. Drugi razlog za povabilo je razstava o Slovenskem letalstvu, ki nas v zgoščeni obliki spomni na naše pogumne in znanja željne prednike, ki so sicer siromašnejši hočeš nočeš hoteli stopati v korak z najrazvitejšimi narodi sveta. Tretji razlog je povsem lokalni; naša občina je namreč še posebej tesno povezana z razvojem letalstva, zlasti potniškega letalstva v Sloveniji. Leta 1933 se je namreč začel letalski promet na novem letališču v Polju pri Ljubljani. Prvi progi sta bili Ljubljana-Zagreb in Ljubljana-Sušak, pozneje še Ljubljana-Celovec in druge.

Na sploh smo Slovenci zelo zgodaj in nezadržno silili pod nebo. Že v letih 1863-66 beležimo na Lokovcu pri Ajdovščini poskuse s prvim letalom

na Slovenskem, leta 1893 začetek slovenskega aviomodelarstva in leta 1909 je Rusijan začel s prvimi motornimi poleti. V istem letu je slovenski izseljenec Maks Štupar v ZDA, kot prvi na svetu, začel s serijsko proizvodnjo letal. Leta 1910 je bila prva javna letalska prireditelja v Sloveniji in istega leta je bila podeljena prva pilotska diploma pilotu slovenskega rodu Jožetu Zablatniku, ki je leto kasneje opravil prvi nočni polet v zgodovini letalstva. Leta 1919 je ljubljanska eskadrilja izvedla več akcij v bojih za severno mejo. Leta 1924 so to letalsko stotnijo in delavnice premestili v Novi Sad in Zagreb, navdušenje za letalstvo pa je v Sloveniji ostalo. Še istega leta so v Ljubljani ustanovili prvi aeroklub na Slovenskem. Le leto kasneje so zgradili motorno letalo konstruktorja Stanka Bloudka. Leta 1946 je začela obratovati letalska tovarna Letov. Danes so jadrarna letala tovarne Elan znana po vsem svetu. Namesto ljubljanskega letališča na nekdanjem vojaškem vežbališču v Po-

lju imamo danes letališče na Brniku, kjer je bilo leta 1961 registrirano prvo slovensko letalsko podjetje Adria Aviopromet.

PREDLOG ZA SPOMENIŠKO ZAŠČITO

Staro ljubljansko letališče je pozidano in spremenjeno v lepo urejeno industrijsko cono. Vzdolž nje teče ravna Letališka cesta, ki se na koncu cone slepo konča, kot da bi bila letalska pista in ne cesta. Vendar na nekdanje letališče poznavalce spominjajo še ohranjen hangar z obledelim napisom Aeroklub Ljubljana, letališki stolp in potniška stavba, v kateri sta bili čakalnica za potnike in restavracija. Naj izkoristim priložnost in znova spomnim občinske in mestne moči, da bi kazalo te objekte ali vsaj letališki stolp s stavbo za potnike zaščititi in spremeniti v tehniški spomenik. Dovoljni smo ohraniti obeležja našega razvoja, še zlasti, ker

Potniško letalo, ki je prvo vzdrževalo promet med Ljubljano in Zagrebom ter Ljubljano in Sušakom. Od 21. avgusta do 9. septembra je iz Ljubljane v Zagreb in Sušak poletelo 225 potnikov, kar je bilo tedaj kar nekaj. Letalo je lahko peljalo 7 potnikov. 12. septembra je strmoglavilo v zid ograje umobolnice na Studencu. V nesreči je umrlo šest potnikov in dva člana posadke.

pričajo o naši tesni zgodovinski povezanosti z razvojem drugih evropskih dežel. Letalstvo je bilo vedno sila privlačna tehniška panoga in zato lahko industrijsko cono le še bolj obogati in humanizira.

Območja naše občine so neverjetno močno zgodovinsko prometno zaznamovana. V Dolskem in Zalogu imamo zaščitene ostanke nekdanje pomembne rečne poti po Savi, ki se je končala v Zalogu. V dobi železnice nas je ta že zelo zgodaj povezala z Dunajem in Trstom. Ob njej se je naseljevala industrija in silila v predmestje. Med Zalogom in Poljem je nastala največja tovarna ran-

žirna postaja, železniško gospodarstvo pa v naši občini pokriva največ površin. Ko se je v svetu začel razvijati letalski potniški promet so tedaj letalski strokovnjaki našli najprimernejši prostor v občini Polje. 20. avgusta prihodnje leto bo minilo 60 let od odprtja novega letališča z velikim mitingom in najvišjimi predstavniški oblasti. Šestdeset let ni veliko, vendar ima v razvoju letalstva čas drugačne dimenzije. Počastimo to obletnico in dokažimo, da smo dostojni dediči pionirjev letalstva in bomo spomin na njihovo dobo trajno ohranili.

SLAVKO GERLICA

